ч. 181 (12.547). Львів, субота 16. серпня 1930. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Чистка власними руками.

На маргінесі комунікату „Центросоюзу“.

Львів 14. серпня 1930.

Пан Цісик і пан Вонсуль украли гроші... перепрошую: доконали мальверсацій чи — ще делікатніше — спричинили касові недокладности..., переловлені на горячому покрили „касовий недобір“ вилетіли з посади та з пімсти за те, що їм перешкоджено далі красти і з вдячности, що їх не віддано до криміналу, почали прилюдно виписувати всякі свинства на директорів... Справа ніби ясна, але... не зовсім. Має вона (як здебільша всі справи) дві сторони медалі. Щоби обі вони цілком прояснїли, треба їх дещо відчистити, бо мабуть таки забрукались, — порохом припали.

Одною сторінкою медалі є ґенералізація одного злодійства в установі на цілу установу та кування з цього приводу зброї проти всіх взагалі українських установ, ба — цілого українського життя. Ясна річ, що це нікчемна демагоґія, **злобна клеветницька кампанія, обрахована не на покарання винуватих і на санацію відносин у даній установі чи установах, але єдино і виключно на дискретизацію установи та ролі, яку ця установа повинна грати в громад. житті.** Провалився один з найбільших свого часу польських банків „Банк для гандлю і пшемислу“ наслідком господарки директорів; свіжою ще є афера Кольніка, яка зачіпила такі поважні фінансові інституції, як „Банк Гандльови“, „Банк Господарства Крайовеґо“ і „Банк Спулек Заробкових“; саме нині читаємо в ґазетах, що арештовано директора „Банку Вспулдзельчеґо“ за фальшівництво векслів; пригадуємо собі — з іншої катеґорії брудної хроніки — фальшівництво грошей доцентом політехніки, великі зловживання у львівських залізничих магазинах; шнурок процесів, між якими були й процеси б. міністрів (Лінде); — що, зрештою, багато казати, коли чейже ніхто й перечити не стане, що на воловій шкурі не списав би всіх зловживань публичного гроша в польських установах протягом кожного року! **Діються злодійства, мальверсації, дефравдації, обманства й митарства в усіх державах і в усіх народів світа,** на капіталістичному заході і комуністичному сході, та що найвище лише половина тих брудних історій виходить на широкий світ, а решта буває невідкрита або є ліквідована внутрі установ. Так було, є і мабуть буде по всі часи, і ніхто з приводу таких хочби й найчисленніших випадків не обвинувачує цілого громадянства, цілого народу й цілої держави. Вимагається щонайвище реформи, загострення прилюдної контролі, загострення законодатних норм та засобів публичного пятнування винуватців.

Ця сторінка медалі є настільки ясна, що ніяка друкарська мазюка з машин „Курерків“ та „Пораняків“ її не замаже. Словом: **українців є забагато на світі, аби поміж ними не було також злодіїв, обманців, карієристів і крутіїв,**— мають цей „привілей“ і інші народи, можемо й ми його мати. **Але українців є рішуче замало, щоби вони якнебудь могли оберігати серед себе злодіїв** без наражування себе на небезпеку, що злодійські заразки будуть ширитися по здоровому громадському організмі.

І тут зачинається друга сторінка медалі. Пана Цісика і пана Вонсуля приловлено у „Центросоюзі“ на злодійстві... перепрошую, на спричиненні касових недоборів... переведено докладну ревізію, устійнено докладно втрату і — слушно — подумано в першу чергу про найпевніший спосіб покриття цих втрат. Стягнено від винуватців частину „пропавшої“ (боїмося казати „вкраденої“) суми готівкою, частинно векслями, і прийшовши до переконання, що це певніший спосіб, ніж віддати справу судові, ждати роками (бо так звичайно буває) присуду, екзекуцій і т. д. та увязнювати на весь час слідства всі книги інституції, рішено вдоволитися лише викиненням пп. Цісика і Вонсуля з посади. Але тут раптом виходить кумедна історія: пан Цісик опиняється у ролі **прокуратора**, сипле „ревеляціями“, а в ролі обвинувачених опиняється **„Центросоюз“ та його керманичі!** Його „ревеляції“ підхоплює ворожа преса, підливає їх ще своїм сосом і в 10 місяців після ніби — зліквідованої справи — справа стає знову голосною, приймаючи цим разом просто посмак скандалістики. Зібралася Надзірна Рада, радила і видала комунікат, що — мовляв — уважає „справу зловживань остаточно полагодженою“ і що „заміти на адресу директорів „Центросоюзу“ являються неправдивими та опертими на злобнім перекручуванні фактів“. Це саме той комунікат, який був у нас поміщений вчора, та який — признаємо це отверто сьогодні — видається нам **недостаточним і незадовольняючим.**

Бо якже це так: чейже при кінці жовтня м. р видано теж комунікат у справі пп. Цісака і Вонсуля, цей комунікат теж признавав справу „остаточно полагодженою“ і ось нині приходиться її знову після 10-ти місяців полагоджувати — серед ще прикрішої атмосфери. Видно, що її полагоджено тоді зле. Що пп. Цісика і Вонсуля не передано судові, але і що не накладено теж на них якихсь інших шорів, які повинні би все пригадувати їм — хто вони і що вони і що виступати одночасно і злодієм і моралізатором не вільно. І що **хтось у цьому фальшивому полагодженні справи провинився, спричинив цим поважну моральну шкоду установі і — повинен за це відповідати.** Далі: ворожі ґазети, покликуючись на п. Цісика, закидають поіменно поодиноким керманичам „Центросоюзу“ цілий ряд поважних прогріхів, а комунікат Надз. Ради в чамбул признає їх неправдивими і злобними тай годі. Значить, пан Цісик і його нові ляйборґани, „Курерки“, „Слова“ і „Дзенніки“ можуть дальше писати своє, а оклевечувані одиниці будуть далі оставати на чолі установи, яка терпить від цього величезну моральну — а тісно з нею звязану і матеріяльну — кривду?! Залишено на волі спершу злодіїв, а тепер мається залишити й клеветників?! „Центросоюз“ є безумовно занадто поважною інституцією, щоби її Надз. Рада мала вдаватися у полеміку з паном Цісиком. Але з другого боку сама повага і значіння такої установи, як „Центросоюз“, вимагають того, **щоби на її керманичів не падала навіть тінь підозріння** і тому ані над довгим реєстром закидів, друкованих проти них товстим друком у ворожій пресі, не можна перейти до денного порядку кількома словами делікатного заперечення, ані теж супроти клеветників не можна ставати на котурни недосяжности. Надзірна Рада „Центросоюзу“ впевняє про повну невинність директорів, що вони ні сотика з цієї інституції неправно собі не привласнили. Надзірній Раді вірить на слово багато наших людей — між ними і автор цих рядків. Але широкі верстви громадянства, для таких справ дуже вразливі і недовірчиві, **мають право домагатися ширших і докладних вияснень.**

Правда, істнує такий дотеп: „Коли ти мені витягнув годинник з кишені, а я тебе заскаржу до суду, то до кінця життя будуть показувати на мене пальцем і казати: це той, що мав справу з годинником!“ Велика частина сумної правди в цьому веселому дотепі. Але нам здається, що цієї правди не можна пристосувати до українських установ: коли вони вже не можуть заасекуруватися від того, аби їм пп. Цісики й Вонсулі не витягали з кишень годинників, то не повинні доводити бодай до того, щоби кишеневі злодії ще й у добавок їх лаяли.

Українська преса й ціле свідоме українське громадянство зуміє відріжнити пп. Цісиків від українських установ. Не дозволить себе теж шантажувати „Куреркам“ і „Дзеннікам“. Але просимо ці установи та їхніх керманичів співділати з нами в цьому ділі і **не збувати нас такими — як оцей останній — комунікатами.** Бо коли українці є за бідні, щоби дозволити собі на люксус виносити власними руками свої бруди на широке поле, то тим менше вони можуть дозволити собі на люксус оплачування рахунків за розношення їхніх брудів руками чужими.

І. Кедрин.

*

У вчорашньому комунікаті „Центросоюзу“ подано помилково, наслідком недогляду друкарського коректора, висоту суми зловживань **66.918.03** зол. Має бути **56.917.03** зол.

За океаном.

З Українського Робітничого Союзу.

Допомогово-асекураційна організація „Український Робітничий Союз“ з осідком у Скрентоні, Па, мала з кінцем червня ц. р. 15.916 членів. З того було 11.392 дорослих і 4.524 дітей. „Український Робітничий Союз“ є після Українського Нар. Союзу, що має понад 35 тисяч членів, другою по силі українською асекураційно-допомоговою орґанізацією в Злучених Державах.

На допомогу односельчанам.

Українські робітники в Америці жертвують дуже радо на культурно-освітні потреби своїх односельчан у старому краю. Ось читаємо, що комітет в місті Нюарку, Н. Дж., який займається збіркою грошей на культурно-освітні цілі села Шили, пов. Збараж, зібрав від 2. серпня 1929 до кінця травня 1930 і вислав до того села понад 400 долярів. А еміґранти з Лежахова, пов. Ярослав, що живуть тепер в Філядельфії, зібрали на будову Народнього Дому в рідному селі понад 900 долярів.

Українська гр.-кат. парохія в Карнеґі відривається від Риму.

Українська гр.-кат. парохія св. Петра і Павла в Карнеґі, Па. (Злучені Держави) постановила на своїх зборах 6. липня зірвати всякі звязки з епископом Богачевським і з Римом. З громадою пішов і її парох, о. д-р Жук, мітрат греко-католицької церкви. На зборах промовляли оо. Жук, М. Підгорецький і Д. Кульматицький. Галя була переповнена. Ухвала про відлучення від Риму запала одноголосно. Зараз в понеділок громада повідомила урядово епископа Богачевського й Рим про свою постанову.

З українського життя в Румунії.

Румунська пропаґанда в українській частині Буковини.

Про румунську пропаґанду в північній Буковині наробленo багато розголосу. Сиплються похвали, начебто Бог знає, яке велике діло зроблене. А в дійсности це забавка зовсім непочитальних румунських політиканів, за яку їм іще й платить держава, будучи сама в грошевих клопотах. „Рідний Край“ давно вже не довіряв улесливим обіцянкам, а властиво крутійствам управи народньої освіти в Румунії владущої тепер партії, не вірив ніколи і не повірить, бо діла інспектора-шефа Еміліяна Саґляну, всіх його співробітників і самого міністра Костакиску не дають нам найменшої запоруки, що вони бодай про людське око хотять уволити волю українського населення на Буковині. Дописувач до „Diminеata“, орґану недавнього кандидата на депутата з черновецького повіту Сокора, п. Em. Koseschi розписується в ч. 8484 з 5. серпня ц. р. багато про культурну румунську пропаґанду в північній, себто наскрізь українській частині Буковини. З тої статті довідуємося цікавих річей. Дописувач каже, що населення цієї землі звертало на себе до 1914 р., отже до війни, особливу увагу румунських інтеліґентів. А за румунських часів, каже автор, брали окремі пропаґандисти по 15.000 левів місячно з державної каси й нічого не робили. П. інспектор шеф Е. Саґляну постарався, що цих пропаґандистів усунено з їх посад на легкому хлібі. Він тепер узяв ту пропаґанду у свої сильні руки й має за ті самі гроші вже великі успіхи і гадає, що в короткому часі пом... [illegible]

ся назад здобути для румунської нації втрачений нарід на півночі Буковини. П. Сагляну запряг до цієї, на його думку, дуже корисної справи, шкільних ревізорів товариства „Societatea pentru cultura si literatura romana in Bucovina", „Societatea mazililor si razesilor", „Conservatorul de muzica", Teatrul National, студентів і т. д. Сам Сагляну мав до тепер 80 відчитів, а між іншими професорами визначалися такимиж добрими ділами професори Купаренку, Ал. Вітенку, В. Вітенку, Т. Тома, Реус і т. д. Були театральні вистави, концерти і т. д., закладано румунські читальні, роздавано книжки і т. д. Та ще багато такого розповідає славословець п. Сагляну про таку успішну діяльність найвищої шкільної влади. Сам міністр Костакиску приїде на Буковину, щоб особисто переконатися про великі успіхи культурної румунської пропаганди серед українського населення. Вся ця робота, як ми всі тут знаємо, торби січки не варта, бо ми бачимо продніжні успіхи румунської пропаганди, а саме ростучу національну українську свідомість на Буковині. Школи українству ця пропаганда не робить ніякої, хіба ту, що розтринькуються марно гроші українських податників. Коли держава находиться в таких клопотах, то румунському правительству дурниці в голові. **(„Рідний Край").**

Розвязання середніх шкіл на Буковині.

Міністерство освіти рішило розвязати державну реальну школу в Чернівцях, гімназію в Дорна Ватрі, гімназію в Ґураґуморі й учительський семинар у Вашківцях. Ученики державної реальної школи будуть поділені на ті школи, які не мають паралельок. Гімназію в Дорні розвязано тому, що до неї ходило лише 5 проц. буковинських дітей. На її місце плянується заснувати там промислову або вищу торгов. школу.

Бесідовський хотів давати виклади для українців у Румунії.

Бувший радянський радник у париському посольстві Бесідовський звернувся, як це ми вже подавали, до румунського уряду з просьбою дозволити йому приїхати до Румунії і для тамошнього українського населення й еміґрантів дати кілька викладів про СРСР. Румунська влада не згодилась на це і не впустила Бесідовського до Румунії. **(„Час").**

Особисте.

Черновецький православний митрополит вислав українського православного священика о. *І. Нагірняка* в характері місіонаря до Канади. В Канаді витали православні буковинці о. Нагірняка дуже величаво в церкві св. Михаїла у Вінніпеґу. На свято його повитання зіхалося також багато гостей в околиці. — Дня 30. липня помер по короткій недузі совітник-декан і греко-кат. парох Путилова *о. Микола Черемшинський*, перeживши 42 роки. Покійного прощав у церкві о. Злепко, а на цвинтарі о. Понич, президент суду Грецький в і мени урядовців, а в імени парохії та української інтеліґенції д-р Яцикевич.

—o—

З життя Волині.

„Бібула". Комуністи, очевидно, вважають, що вони ще замало сиплють усякої бібули в наші села: „Сил", „Сель-Робів", „Сяйв" і т. ін. Від деякого часу на адреси як ріжних установ, так і приватних осіб висилають ще вони з Берліна й комуністичну „Українську Ґазету". І висилають її не по одному примірникові, а цілими пачками. Очевидно, вся ця „література" висилається безплатно, як і всяка інша хрунівська отруя.

П. Юзефський підтримує українців. Місцеві хруні досі ще ширять леґенду, що воєвода Юзефський є великим приятелем українців і всього українського. Цій леґенді в свій час навіть повірили ендеки і сказали йому немало прикрих слів за „українізацію" Волині. В той час, коли хрунівські аґенти на чолі з своїм органом („Українською Нивою") обіцяли селянам від „приятеля" українців укрїнські школи, українізацію церкви, українське самоврядування і т. д., життя скореґувало ці обіцянки рішучим способом. З інтерву, уділеного „Нашому Пшеґльондові", ми довідалися, що наші селяни „не хочуть" української школи, а значить і не одержать її. А тепер маємо її таку саму „українізацію" церкви. Начальником православного відділу при воєвідстві призначено п. Голубовського, б. секретаря Синоду й директора російської ґімназії у Варшаві, запеклого ворога всього українського, якого навіть митрополит Денис усунув з посади за переборщення „україножерства". Такі-то „здобутки" мають наші хруні, що так завзято нищать усе незалежно-українське.

„Опіка над кресами". Згадана вище „підтримка українців на Волині не розминається з провідними думками ні проф. Ґрабського, ні „Т-ва Опіки над Кресами", яке, нарешті, згадало і про Волинь. Саме тепер, коли Волинь стає до самоврядних виборів (денеде вже вони „щасливо" відбулися для поляків), появилися тут відозви „Товариства Опіки над Кресами" „Про самоврядування ґмінне і повітове" (в польській мові). Метелик приготовлений для „Малопольскі", але таксамо добре надається і для нас, про що свідчать думки, висловлені в цій летючці, а саме: „Країна ця від тисячі літ польська, дідицтво наших Пястів", „Не дамо землі, сконд наш руд". „Ми є в себе й нам належиться влада. „В Польщі тільки поляки можуть урядувати й наказувати". „Введення (в самоврядування) таких уряджень (вільних виборів) означалоб цілковиту чисельну перевагу українців (русинів) по селах, а жидів по містах". „Довелоб (це) до усунення польської мови зі шкіл". „Русини й жиди призначалиб податкові гроші на свої ціли, на „Луги" і „Просвіти" і т. д. Щиро кажемо, що ця летючка зявилася на Волині в добрий час. Коби так лише вона попала в кожну хату! А може пп. Пилипчуки й Певні розіслалиб її з „Українською Нивою"? Нарешті наші селяни довідалисяб голої, неприкритої хрунівською облудою і брехнею правди!

„Ратуйте нас, земляки, бо загинемо"! З таким гаслом видав велику ілюстровану відозву кс. Маріян Токаржевський, професор латинської семинарії в Луцьку, з благословенням місцевого римо-католицького епископа. Крім згаданого вище заклику є ще у відозві й такі: „Ратуйте католицький польський люд на Волині від втрачення віри й винародовлення". „Головним опертям польського католицького люду на Волині є костел". „Розпочатих (костелів) нема за що викінчити, а тимбільше будувати нові". Виходилоб, що говориться лише про релігійні потреби польського латинського населення. Але, видно, не в своїх лише потребах полягає вся справа. У відозві сказано й таке: „У нас, на кресах є стан **„місійний"**, як в Африці та Індії. Волинь — і Африка та Індія!!! Незле порівнання. Очевидно, що костели на Волині потрібні для **місійних цілей,** а не лише для задоволення потреб кат. населення. Коли денебудь нема засобів на закінчення костела чи побудування нового, то значить, що нема там і віруючих, або є їх невеличка жменька. І дійсно, де осядуть дві-три польські родини, там уже мріють про збудування окремого костела (або й про захоплення православної церкви). І як бачимо, з **місійною ціллю.** А що ця „місія" є не тільки католицькою, але в більшій мірі політично-польонізаційною, це волиняки вже добре знають. Тому радять, кому слід, занехати цю „місію", бо з неї нічого не вийде. Живемо не в XVI. чи в XVII. столітті й не в Африці, і на подібних „місіях" добре розуміємося.

Свій.

—o—

В Китаю.

АТЕ. Льондон. Здовж залізничої лінії Тієнтсін-Пукав іде завзята боротьба між військом нанкінського уряду та армією північних ґенералів. Державні війська ведуть офензиву на Тсінанфу. По обох боках воює 50 тисяч війська.

Упадок радянського промислу.

Радянська преса пише, що в серпні п. р. копальні вугля в Донецькому басейні виконали тільки 65 проц. пляну продукції, а копальні залізної руди в Кривому Розі 75 процент пляну.

В СРСР. хаос.

„Правда" пише, що в СРСР. трапляються часті конфлікти між льокальними властями і центральною, радянською владою на тлі політики супроти селян, Льокальні уряди щораз частіше відмовляються переводити реквізицію і стягати великі податки. В самарському окрузі 18 сільських рад відмовились стягати податки із „кулаків", заявляючи, що в селах нема „кулаків", тому, що через більшовиків усе населення спролетаризувалось. В окрузі Пенза й Оренбурґ уряди не зібрали ні копійки податку. „Правда" звертає увагу на опозиційні настрої на провінції та домагається строгих кар.

Е. ЧУЧМАН. 4)

Між бойками.

(Продовження.)

Знімчена гора, прогулька на Тростян, штудерний рибалка, Буда-Пешт на Тростяні, „Маздазнан".

Довкола Т-ки є багато верхів, як: Ліза, Довжки, Бескид, на самій чеській границі, але найвищий з них Тростян, який наче велитень панує над ними.

Що до тої „Лізи" то був я цікавий, звідки це така панська назва пристала до тої гори. Довідуюся, що ще донедавна була вона просто „Лиса", але німці-кольоністи, а підчас війни і німецькі вояки читали у мапах „Лиса" як „Ліза"; підхопили це місцеві ґазди і спочатку може жартом, а тепер уже направду кожний каже „Ліза" тай годі. Очевидно, що я вважав своїм обовязком побувати на всіх тих верхах, а прогулька на Тростян, високий на 1230 м. заслуговує, гадаю на довшу згадку.

Вибралися ми на Тростян у чвірку: я і Ромко Ч. (середня вага) та його молодша братія: Славко (легка вага) і Олекса (мушина вага). Провідником прогульки вибрали ми Ромка з тої рації, що його законний дідо, як він нам оповідав, був раз на Тростяні. Невелика це рація, але все таки щось є. Може мітичний „щербець" давати нашим сусідам право до нашого „золотоверхого", то чому ми не мали признати Ромкові його законних прав.

Вийшли ми з дому коло 8-мої рано і за яких дві години доброго маршу були вже у стіп Тростяну. Перший відпочинок коло джерельця, яких тут багато. З місця облекшуємо нашу подорожну торбу, щоби під гору не було за тяжко. За їдаємо ковбасу з кооперативи (чисто український марципан, бо роблений в українській фабриці Данка Гарасимова у Стрию з чистої свинини рідних українських свиней), а бриндзя з паприкою загострює нам апетит. Пємо пригорщами воду з джерела та признаємо рацію небіщикові Діоґенові, що горнята це дійсно „буржуйська видумка".

Набираємо сили до дальшого маршу, аж бачимо, що за кущами в недалекому потоці щось рухається. „Альбо вільк, альбо дзіка качка", страшимо Олексу і йдемо ближче. Бачимо, це якийсь леґінь рибу ловить, але як штудерно! Держить у руці вилка і чатує. Як зпід каміня покажеться пстружок чи коблик, він його вилочкою „цап" і готово. Питаємо того леґіня, чому він не ловить вудкою, а вилкою? Не можна, каже, бо жандарм зараз побачить, прийде, спитає: „цо ти ту робіш?", і оштрафує. Порадили ми леґіневі, щоби, як прийде жандарм і спитає його: „цо ти ту робіш?", сказав йому просто, що чекає тут... на трамвай. Це кожному вільно і жаден штраф за це не належиться.

Не дуже, видно, зрозумів нас леґінь, бо якось заклопотано дивиться, а ми його питаємо, чи він уже жонатий, газда, чи ще при батькові.— „Та ще при „неньові" — каже — але „неньо" мені кажуть: женись, Хведоре, то зроблю тебе „ґаздов. — „Ну, щож, женитесь?", питаємо? „Ну та певно, що женюся, бо у нас, як „неньо що скажуть, то слово їх святе, то так, якби вже зроблено. А ще „неньо" кажуть: „у мене, Хведоре, було шістьох синів, то й у тебе так мус бути". „Ну і буде?" — питаємо? — „Та як неньо кажуть, то слово їх святе, то вже так як би зроблено. Хватський хлопець, — думаємо — тільки він „імна" відай „пстружка" у голову.

Попрощали ми того штудерного рибалку, та почали „фюпсувати" Тростян. Джерела по дорозі є, все у порядку. Добираємося до самого верху, а тут... зрада. Це звичайно якась „відноґа" Тростяну, перед нами долина, а сам верх ще ген-ген „хмарами повитий". Лютуємо. Бачимо, якийсь ґазда валить смереку. Питаємо його про найлекшу дорогу, газда показує нам і оповідає, що з самого верху навіть Буда-Пешт видко.

Нема часу на балачки, спішимося, а сонце не гріє, а просто пражить вогнем. Шукаємо за джерелом, нема. Щойно тоді почали ми „благословити" нашу служанку Мариню за ту бриндзю з паприкою, а Данка за ковбасу. Деж, щоби у чисто „вепровій" ковбасі було стільки перцю! Чи не кінська часом, від Бабачка? Кінець-кінців погодилися ми, що дирекція кооперативи спровадила ту „справедливу", що у ній пів на пів — один кінь і один заяць".

Починаємо робити докори нашому провідникові, що не подбав про запаси „солодкої води", а Олекса заявляє, що далі й кроку не зробить. Доводиться його нести, а нам видається, що на долах і слонь не такий важкий, як отся „мушина вага" тут на Тростяні.

На силу долізли ми на той заворожений верх, звалилися на землю, та думаємо вмирати найлютішою у світі смертю — зі спраги. На щастя, пригадав я собі деякі поради свого приятеля Б. зі Львова, члена міжнародньої організації веґетаріянців „Маздазнан". „Маздазнанці" слідкують за всіми проявами життя у природі пізнають її та наслідують. Між іншим, він розказував мені, що собака підчас спеки висолює язик, бо язик ловить з воздуху залізо, а це охолоджує і заступає воду. На мою команду всі висолопили язики і, хай благословений буде „Маздазнан"! це нам помогло.

(Докінчення буде)

На господарські теми.

Анкета у справі сільсько-господарської кризи.

Сільсько-господарська криза, яка настала в цілім хліборобськім світі, спонукала сільсько-господарські організації шукати засоби поборювання її. В тій ціли уладила чехословацька „Земедельська (Хліборобська) Академія" в квітні ц. р. сільсько-господарську анкету, в якій взяли участь визначні фахівці-спеціялісти і практики сільсько-господарського життя. Цікавим булоб і нам, як хліборобському населенню, познайомитися з вислідами цієї анкети, хочби тому, щоби порівняти, що у нас в тім напрямку робиться.

1) Анкета висловилася за *побільшенням сільсько-господарської продукції*, так, щоби покрити все запотребування в краю та щоби можна було ще вивезти за кордон. Побільшення продукції вплине на *краще віджпвлювання населення*. На погноях можна щадити аж щойно тоді, коли всі інші засоби не запевняють рентовности сільського господарства. Рентовність сільсько-господарської продукції має держава забезпечити відповідною митною політикою. 2) Треба всіми силами і засобами змірятп до *раціоналізації малих і середніх сільських господарств*. Звернути увагу на продукцію тих сільсько-господарських плодів, яких не стає в краю. Треба дбати про піднесення якости продуктів. Праця в тім напрямі має бути ведена добровільно, але *кермована одним центром!* Якщо не буде пляпової праці і не буде інституції, яка мала би перегляд всієї праці в краю, може настати в якійнебудь ділянці сільського господарства надпродукція (в першу чергу в тваринній) і поглибити крізу. 3) Продукція рогатої худоби в Ч. С. Р. вистарчає на покриття власного запотребування. Треба працювати над поліпшенням продукту, бо лише найкращий удержиться в ціні. Годівлю свиней має змогу Ч. С. Р. поширити до тої міри, що вистарчить на власне запотребування і не буде потреби довозити їх із закордону.

Анкета поручає якнайскорше зорґанізувати *збут худоби* так, щоби не було ніяких посередників між продуцентом та консументом. Орґанізація збуту худоби мусить використати в першій мірі *місцевий ринок* збуду худоби і мясних продуктів. Мусить бути наладнана постійна інформація про оборот худобою і мясними продуктами та про ціни в краю і за кордоном. Годівля худоби спочиває головно в руках малоземельних і піднесення її рентовности вплине на поправу соціяльного рівня дрібних рільників. 4) Анкета висловилася за поширенням орґанізації і пропаґанди продукції молока і молочних продуктів. Треба змірятп до обниження коштів продукції молока добором продуктивного племінного матеріялу, раціональною годівлею молочної худоби, поширенням *контролі молочности* та докладною калькуляцією продукції. Мірником ціи за молоко є ціни масла. Тому треба удержати добрі ціни масла. Це станеться тоді, коли зникне домашній виріб масла, а його місце займуть *кооперативні молочарні* і введеться стандаризацію і контролю молочних продуктів. Треба систематично пропаґувати серед населення споживання молока і молочних продуктів. Щоби можна було як слід відповісти цим всім завданням, необхідно *побільшити скількість фахівців*, про що повинні подбати публичні чинники. 5) Поглиблення і скріплення впливу сільсько-господарської кооперації на внутрішній ринок. Треба стреміти до якнайстислішого звязку сільського продуцента з сільською кооперацією.

Це дасться осягнути якнайширше розвиненою *пропаґандою, часописами, курсами, фільмою, школами. Треба приєднати всі сільсько-господарські орґанізації до кооперативної співпраці*. Треба в тім дусі виховувати молодь і відповідно підготовляти службовиків. Кооперативна праця мусить бути так орґанізована, щоби себе взаїмно *доповняла*, але щоби була виключена *взаїмна конкуренція*. Мусить істнувати тісний звязок кооператив з централями, в ціли зосередження подажі і попиту на сільсько-господарські продукти. Треба вести порівнюючу статистику та інформувати про обороти та ціни сільсько-господарських продуктів як в краю так і за кордоном. Сільсько-господарська кооперація спільно з іншими сільсько-господарськими орґанізаціями і науковими інституціями мусить систематично змірятп до стандаризації сільсько-господарських продуктів для консуму та пропаґувати добірне насіння, племінну худобу і т. п. Ці великі завдання сповнять кооперативи, коли будуть фінансово сильні. Щоби оминути ризико, треба пропаґувати *основи комісової продажі* сільсько-господарських продуктів в кооперативних складах. Членів належить виховувати до *плачення готівкою*. Вкінці треба розбудувати *кредитову кооперацію*. 6) *Опіка над поширенням сільсько-господарського поступу*. — Анкета, опираючися на примірах, які в тім напрямі можна стрінути в численних краях, в яких сільсько-господарська культура стоїть високо, висловлюється за розбудовою здорового сільсько-господарського самоврядування. В звязку з цим треба розбудувати *агрономічну поміч* для сільського населення, зорґанізувати *агрономічні порадні*. Дотеперішній неодноцілий стан не веде до ніякої цілп і вимагає якнайскоршої поправи. Це дасться осягнути лише гармонійною співпрацею сільсько-господарських фахових і кооперативних орґанізацій в сільсько-господарськими школами і досвідництвом.

В першій мірі належить *оживити діяльність повітових сільсько-господарських товариств* і поглибити їх співпрацю зі всіми чинниками сільсько-господарського поступу в повіті. Основою праці мусить бути доцільний *плян праці, зладжений при участи всіх заінтересованих сільсько-господарськими справами в повіті*. Треба змобілізувати в першій мірі всі *засоби самодопомоги*, до яких на першім місці належить *поглиблення діяльности і розбудування сильних фахових сільсько-господарських орґанізацій*.

Як бачимо, анкета висунула на перший плян як засіб поборювання сільсько-господарської кризи *добровільну власну самодопомогу* всіх сільсько-господарських орґанізацій і самих хліборобів згуртованих в тих орґанізаціях. Змагання власних хліборобських орґанізацій в поборюванню сільсько-господарської кризи має держава лише підпомагати відповідною митною політикою. Анкета поручає звернути увагу на ті сільсько-господарські продукти, яких в краю не стає, та яких довозиться із закордону. Анкета висловлюється за інтенсифікацією сільського господарства та радить щадити на погноях щойно по розгляненню і використанню всіх можливих засобів піднесення рентовности сільського господарства. З піднесенням продукції належить орґанізувати рівночасно збут сільсько-господарських продуктів, використовуючи належито краєвий ринок. Дальше належить змірятп до систематичної стандаризації сільсько-господарських продуктів. Зокрема підчеркнула Анкета молочну господарку, яка має прямувати до розбудови великих кооперативних молочарень і вся торгівля молоком і молочними продуктами має бути зосереджена в кооперативних молочарських орґанізаціях. Анкета є за поширенням пропаґанди уживання молока і молочних продуктів для відживлювання місцевого населення. Вкінці поручає використати всі засоби, що зміряють до побільшення молочної продукції і зменшення коштів продукції, добір племінного матеріялу, раціональна годівля, *контроля молочности*.

Вся праця, зміряюча до поборення сільсько-господарської кризи, має бути ведена *пляново* при співучасти всіх сільсько-господарських фахових і кооперативних орґанізацій, та кермована одним центром. Тим кермуючим центром уважає анкета *діяльну і сильну фахову сільсько-господарську орґанізацію*, яка переводила би в життя спільний плян, опрацьований при співучасти всіх заінтересованих орґанізацій. Вслід за цим висловлюється анкета за якнайдальше йдучою розбудовою одноцілої аґрономічної порадні сільському населенню.

Д-р Михайло Холевчук.

(Докінчення буде.)

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ. 3)

Через Крим і Кавказ.

(Продовження.)

Вілля бухарського еміра. — Лівадія Ореанда. — Що нам показують.

Звичайно, вілля бухарського еміра, де він жив літом до останніх років перед революцією, не зайнята під санаторію, тільки замінена на музей. На вхідній брамі залишилась мраморна табличка: „Дача Емира Бухарского Абд-ель..." Над банею віллі — півмісяць. У нутрі треба насіти на черевики полотняні капці, — щоби сотні ніг, що переходять сюди кожний день, не нищили дорогоцінних килимів. Ними застелені всі долівки. Що за килими! Є тут кімнати перські, арабські, китайські, японські — все архитвори зручности людських рук і людської терпеливости. Бо всі без винятку прикмети, які тут находяться — чи то кольосальні розміром шовкові перські килими, чи гаптовані японські образи, чи китайські вироби зі слоневої кости та міді, чи навіть цілий ґарнітур меблів, інкрустований перлямутром — дарунок одного володаря другому — все те ручна робота, робота, над якою десятками літ працювали сотні рук і псувались сотні очей. (До речі: від одної знакомої, яка довший час жила в Персії в Тебріс, місті, з якого походять найкращі килими, чув я, що европейці, які проживають у Персії, неохотно купують тамошні килими, — хоча вони й продаються забезцін — тому, що мають там нагоду переконатися власними очима, як такий килим робиться. Нераз цілі сімї, в неможливих обставинах і серед тяжкої праці, витрачують ціле життя на зроблення одного-два килимів!). Ця біла струнка вежичка, також прикрашена півмісяцем, яку видно з городу, далеко, на окраїнах Ялти, вона над віллею, в якій містився — гарем еміра. Ну, чи не добре було бути бухарським еміром?! Жити в прегарній віллі, ходити по найдорочих килимах не вбираючи спеціяльних капців на черевики — а в додатку, мати безліч жінок — у двох-три кільометровій віддалі?

Іду раз на прохід до Лівадії. Місцевість, в якій крім палати останнього царя і кількох віль його найближчої дружини, нема ніяких більше домів. Палата високо на горі, в розкішнім парку, який спускається аж до моря. Ще не так давно тому, по алеях парку не могли ходити ноги звичайних смертників, тільки ноги „з божої ласки". Сьогодні в палаті санаторія для трьохсот селян. Коли приходжу в парк, в усіх сторонах поставлені таблиці: „Тихо! Тепер мертва година. За нарушення тиші — кара в розмірі 5 карб." Показується, що після обіду напротязі одної години, заборонені на території санаторії всякі гри, сміхи, голосні розмови: загальний примусовий відпочинок.

Недалеко від Лівадії — Ореанда Вища і Нижча. Якби йти по тому самому гостинці дальше, за кілька годин зайшов би до місцевостей, які оглядав з тамтої сторони: до Місхору, Алупки, Сімеїзу.

Зараз побіч мого готелю є „Екскурсійне бюро", яке щодня орґанізує прогульки в ріжні сторони. Купую раз білет на одну з них. Ранком в 9. годині їдемо на чотирох „лінейках" — всіх учасників прогульки біля сорок — в протилежну сторону до тої, яку вже знаю. Спека така, що не вважаючи на присутність дам, багато мущин одягнених тільки в нижчій половині. Вища половина одних темно-мідяної краски, у інших краски вареного рака. Довший час їдемо поміж дозріваючим виноградом і плянтаціями тютюну. Скрізь оріхові дерева. Ліворуч вершки крим- — найвищого Гатир-Даха, не видно, він в іншій стороні Криму; — праворуч унизу, море.

Їдемо через Массандру, бачимо здалека льох, де переховуються міліони пляшок вина Державного Винного Тресту, оглядаємо палату Олександра III-го — на ній ще й досі золочені царські ворли — в якій тепер лічаться сухітники. Врешті доїздимо до Ґурзуфа, де передовсім обідаємо. Спеціяльний „чічероне", який їде з нами від Ялти і все по дорозі пояснює, веде нас оглядати руїни ґенуеської надморської твердині, дім Пушкіна, названий так у память кількаденного перебування в ньому великого поета, показує „Кипарис Пушкіна", під чи біля якого поет щось колись робив чи спав.

Великий ґурзуфський мечет — найбільший, який бачу на Кримі — замкнений — подібно як і малий мечет у Ялті, якого мінарет відкриваю в садку, поміж деревами, бродячи раз по незнайомих вуличках. З Ґурзуфа вертаємо до Ялти іншою дорогою, при чім оглядаємо ще славний Нікитський сад, оснований щось перед сто роками, де фльора тропічних країв плекається ще в більшій мірі як у Воронцовськім парку в Алупці. Пізнім вечором вертаємося нарешті до Ялти.

Чудова картина повстає одного дня, коли біля Ялтинського порту, саме перед бальконом моєї кімнати, зупиняється десять великих воєнних кораблів. Чого вони там шукали? — досі не знаю. У всякому разі напротязі кількох годин Ялта мала „сензацію". Та ще більша мала бути недавно, коли до порту причалив великий десятиповерховий пароплав з кількасот американськими туристами.

Після тижня рішаюся покинути Крим і користаючи з того, що саме на другий день має прибути з Одеси поспішний пароплав, що їде дальше на Кавказ. Купую білет першої кляси до Батума

Польща запротестувала проти промови мін. Тревірануса.

З Варшави повідомляють, що мін. закорд. справ Залеський негайно після свого повороту з Таліну приняв у себе нім. шарже д' афер і заложив рішучий протест в імени польського уряду в звязку з виступом мін. Тревірануса з проповою проти цілости границь Польщі. Міністр Залеський заявив, що подібні виступи унеможливлюють цілковито якунебудь позитивну діяльність між обома державами.

—o—

Відмовна відповідь Литви.

З Ковна надійшли вістки, що литовський уряд вислав за посередництвом свого посла в Ризі Деліла відмовну відповідь на запрошення польського уряду взяти участь в рільничій конференції в Варшаві.

Боротьба на перській території.

З Тегерану повідомляють, що 100 повстанців курдів перейшли в пятницю 14. серпня н. р. перську границю і тому прийшло до боротьби з ними, підчас якої вбито кількох провідників курдійських племен. Погранична перська сторожа мала 22 убитих і 11 ранених. З Константинополя повідомляють, що в пятницю 14. серпня з. р. турецький уряд переслав до Тегерану нову ноту, в якій пропонує Персії співпрацю проти повстанців курдів. В ноті запропонувала Туреччина відступлення частини своєї території Персії в заміну за цю частину перської території, яку заняли турецькі війська.

Заворушення в Португалії.

АТЕ. Льондон. З Лісбони повідомляють, що в місцевости Кастандейра вибухли заворушення на тлі невдоволення населення із задто великих податків. Поліція стріляла до товпи. Дві особи згинуло, а кільканацять було тяжко ранених.

З українських памятників на чужині.

Відслонення пропамятної таблиці проф. Івана Пулюя в Празі.

На однім із засідань корпорації „Запороже" в Празі чеський канд. інж. Юліян Купчинський піддав думку, аби заходами української молоді, яка студіює у Празі, відслонено пропамятну таблицю українському дослідникові й ученому І. Пулюєві. Проект цей принято та ухвалено запросити до співпраці всі студентські товариства в Празі із підкарпатцями включно. Зараз-же уконститувався комітет під головуванням Ю. Купчинського, а протекторат над цілою акцією обняв проф. Іван Горбачевський. Скарбником вибрано Юрія Бурачинського, студ. техніки. На ту ціль зібрано загалом суму 3.000 кор. ч.

Дня 22. червня ц. р. відбулося в греко-кат. церкві св. Хреста на „Пшікопах" поминальне богослуження і панахида в память бл. п. І. Пулюя при участи Українського Академічного Хору під дирігуванням І. Копилова. В год. 4. попол. відбулася в салі „Народнього Дому" на Сміхові святочна академія, на якій явилися представники ріжних українських установ у Празі, греко-кат. парох у Празі, о. Василь Гопко, родом із Пряшівської Руси, деякі професори німецької техніки й університету та інші запрошені гості, а також представник міста Праги інж. Вітек. Професори чеської техніки та університету переслали на руки комітету відповідні письма.

Академія зачалася відспіванням святочної кантати Ф. Сметани (в українському перекладі) Українським Академічним Хором під дирігуванням абсольвента чеської музичної консерваторії Богдана Пюрка. Хор, хоч невеликий складом, робив і підчас богослуження і на академії доволі вирівняне та культурне враження. Відтак забрав слово проф. Іван Горбачевський, що привитав присутніх та в коротких, зворушуючих словах представив свої дружні відносини до пок. проф. І. Пулюя, будучи протягом довгих літ наочним свідком невсипущої праці та дослідів нашого вченого. Відтак виголосив проф. Лорченко свій незвичайно совісно та річево опрацьований реферат п. з.: „Життя і діла проф. І. Пулюя", в якім докладно перейшов не тільки його наукову та дослідну діяльність, але й підніс велике значіння і вагу діяльности Пулюя як українського громадянина.

Після відчитання письм, які наспіли з нагоди того святочного обходу, перейшли присутні під поблизький дім у Фібіховій вул. ч. 18 на Сміхові, де жив і помер проф. Пулюй і де саме вмуровано пропамятну таблицю, яку прикрашено смерековими вітками. Таблицю витесано з шведського чорного сієніту у величині 1.20 м. × 80 цм. з українським та чеським написом такого змісту: **Тут жив і дня 31. січня р. Б. 1918 помер Проф. Д-р Іван Пулюй, український учений і дослідник.**

Перед відслоненою таблицею промовляв ще проф. Горбачевський, а відтак представник міста Праги інж. Вітек, який в гарних і з темпераментом виголошених словах представив вагу традиції для кожного народу, бо тільки той нарід вірить у свою будучність, який шанує і любить своє минуле. Українська молодь у Празі сповнила гарно свій обовязок супроти свого світоча. Свою промову закінчив інж. Вітек побажанням, щоб і наш нарід якнайскорше здобув собі повну незалежність на-рівні з іншими слявянськими народами та щоб багато присутніх, які перебувають ще на еміграції хоча і в славянській Празі, все таки в короткому часі змогли повернути до вільної і свобідної батьківщини. В імени президії міста Праги зложив інж. Вітек заяву, що рада міста Праги перебирає на будуче в опіку й охорону нині відслонену таблицю.

В імени Комітету подякував проф. І. Горбачевський інж. Вітекові за його щирі слова, а президії міста Праги за перебрання в охорону таблиці. Від себе-ж додав ще кілька слів подяки аранжерам того свята та всім тим, які чимнебудь причинилися до його звеличання.

Ось так завершено справді гарне діло української молоді в Празі. Головну заслугу в його переведенні треба приписати ініціяторові Ю. Купчинському, який не [illegible] ні часу ні труду, щоби це свято випало ку[illegible]рно, що й уповні повелося. Є це взагалі перша українська пропамятна таблиця у Празі, умішена в доволі корисному місці наріжного дому, так, що кожний з прохожих мусить звернути на неї увагу.

Підчас вмуровування, як і підчас відслонення таблиці зроблено кілька фотографічних знимок. З нагоди відслонення таблиці появилися в деяких празьких та віденських часописах відповідні згадки, у „Прагер Прессе" навіть довша статейка про нашого славного земляка.

Один з учасників.

З нагоди свята на Білій Горі.

(Стаття над[illegible].)

Свято на Білій Горі біля Підлися скінчилося, тисячні маси, що брали в ньому участь, розїхалися домів, покріплені і піднесені на дусі. Пора звернути увагу на деякі недомагання, які конечно мусять бути усунені, бо через них тратить багато на повазі саме свято.

З прикрістю приходиться ствердити, що не зважаючи на істнування в Золочеві Товариства ім. М. Шашкевича, яке поклало собі за завдання поширювати культ М. Шашкевича серед широких мас народу і яке повинно було добре застановитися над зорганізуванням згаданого свята, у святі добачувалося дуже мало організованости. Доказом на це моглоб послужити уже хочби й те, що в поході під Маркіяніа хрест за виїмком двох-трьох доокoличних Лугів, Соколів і пластунів організовано не взяло участи жадне з товариств. Національний характер свята здебільша затрачувався і свято набирало, скажім це просто, більш відпустово-ярмарочної закраски. До самого майже вечора чути було на горі церковні напіви, що добувались зі старечих грудей прошаків, які зявилися тут досить численно і за дрібний гріш відспівували „молебни за душі усопших". Це для звеличання свята причинялося хіба в найменшій мірі. Прикре враження робила також безліч на-борзі, незугарно з дощок збитих буд, які поміщували в собі буфети, як це видно було з вивісок кількох доокoличних і золочівських товариств, де дбалося, на жаль (це тільки мимоходом) більше про зиск, як про відповідне, а навіть гігієнічне заспокоєння найважніших фізіольогічних потреб учасників свята, як потреба їжі й питта. Організатори свята не повинні були допустити до такої партикулярности в цьому напрямі, але повинні були подбати про створення одного і тільки одного буфету, який складалоб навіть кілька товариств, але під одним проводом. Виглядало, що суть справи в буфетах, підчас коли буфет на такому святі — це тільки malum necessarium. Організатори свята не сміли допустити до того, щоб на самій горі підчас свята находилися приватні торговці зі своїм крамом, на який складалися, як на відпусті, ріжні молитвенники, вервиці всуміш із преріжними образочками, цяцьками й лялечками включно. А вже ніяк недопустимим було те, щоб між тими приватними торговцями були й чужонаціональні

КЛЬОД ФАРРЕР.

Цикльон.

Той, хто бачив цю візію, оповідав мені її сам. Знаю чимало більше дивоглядних річей. Але вам, що не курите, може вони не видадуться такими. Ваш мозок незагострений опієм уважатиме такі справи звичайними та природними. Покищо оповім вам тільки про цю візію.

Той, хто бачив її, не брехун і не одержимий, — він опіюміст. Опій відчиняє людям очі і домагається від них правдомовности. Сам я курю його, не тому, що присягав. Щоночі чуваю в курильні та сплю, коли сутінки вдираються вікном і ослаблюють жовте сяєво лямпи. Темний дим, що заповнює всю кімнатку і мій мозок, прояснює мого духа, додає йому щирости та сміливости.

Те, що я чув, оповім тут просто, не зміняючи ні слова. Одного вечора лежали ми в курильні, як звичайно, поруч себе. Ми не були самі. Опій любить збирати довкола себе всіх вірних. На тапчанах лежали також дві жінки. Імені одної не можу назвати, тому, що вона, якто кажуть, належить до „чесних" жінок; вона заходить сюди крадькома, а її муж, керманич почтового корабля, не знає про це нічого. Другу звемо „Цяцькою", тому, що вона дозволяє, щоби мущини поводилися з нею як із забавкою.

На вулиці ці дві жінки рішуче заперечили би завсіди, з огляду на своє ріжне соціяльне становище, що знають себе. Але спільна влада опію робить те, що вони засипляють тут навіть у спільних обіймах як приятельки.

На тапчанах лежало ще трьох молодих мущин, що менше курили, а більше фліртували з жінками. Світло лямпи було таке бліде, що ледве можна було розпізнати їхні постаті. Не знати, чи вони слухали мого оповідача, а коли й чули, то певно не памятають нині цього. Я придивлявся йому, якби він прикладав свої люльки і втягав клуби диму.

Я не сказав вам іще, хто він такий. Сам не знаю, скільки йому, чи він вищого чи нижчого походження. Адже я бачив його заєдно тільки на тапчані у притьмаренім блеску лямпи. Ми називаємо його „Мовчуном", бо він починає говорити аж після 30-ої люльки. Зате коли заговорить, оповість завсіди щось небувале. Він обїхав увесь світ, а опій додав йому силу оцінювати себе якслід. Гадаю, що він корабельний капітан, але не маю певности. Все те, що є поза курильнею опію, цікавить мене мало.

Коли ми одної ночі розбалакались про візії та марева, оповів він мені ось-що:

— Найстрашніші, найбільше несамовиті духи не блукають по цвинтарях і не сидять у страховинних домах, де душають дурних недовірків! Таких опирів знають усі наші курці і бачили їх нераз. Вони є безсилі супроти нас, бо самі знають, що опій визволює нас із тіла і робить нас такими-же безтілесними як вони є і що ми відчуваємо їх присутність швидше, ніж вони нашу. Але я бачив інший рід духів, що опікуються живими людьми, а такі є найстрашніші з усіх.

„Чи пригадуєте собі „Лисицю?" Ні? Правда, що це було вже багато літ тому. Пригадую собі, що було це тоді, коли сім повних люльок пянило мене зовсім. Отже „Лисиця" це був кружляк, який пустили на дно невідомо чому — довгий, тонкий паровик, якого кадовб ледве виринав з моря, а три його щогли [illegible] так високо, якби втікали від води [illegible] одного прегарного дня, без подуву, на повне море і більше не вернулася.

Замісць неї прийшов до нас цикльон, що знищив усе побережжя. Цей борвій не можна було рівняти з ніяким іншим; він прийшов із правої сторони і пішов на ліву, дарма, що всі його брати пливуть по Індійському Океані і саме в протилежнім напрямку. Тоді видавалось мені це дивне, але я не думав про це більше. Я згадав про це аж тоді, коли один голяндець у курильні опію в Тонкін упевняв мене, що є спеціяльний рід морських борвіїв, розпутаних живими істотами; пізнати їх можна по тім, що вони глузують собі з усіх законів природи і приходять із півночі, коли всі ждуть їх з півдня і щезають у правім напрямку, коли ми були певні, що підуть у ліво, отже коротко: йдуть по власній волі. Ті борвії, пояснював він мені, це вістки прислані окультними духами. Саме вони є найбільшою небезпекою для кораблів. І один із таких випадків він оповів мені:

„Тоді прийшло мені на думку, що „Лисиця" мусіла загинути саме від такого цикльону. Та я забув про це. Минуло багато часу і люди перестали балакати про „Лисицю". Жінки мужів, які належали до залоги „Лисиці" давно вже скинули свої жалібні сукні, а деякі знову вийшли замуж. Скільки там їх було не скажу, бо опій не дає мені перевірювати, чи скоро минає час... Прошу, скрутіть трохи полумя лямпи, бо воно обкурило мені люльку..."

На хвилину замовк, заки я не поправив гнотика. Підчас цього я почув кілька звуків з тапчанів. Розмова якоїсь пари скінчилася порозумінням. Та я не бачив її і вдивлявся тільки в жовтіюче полумя опію.

(Покінчення буде)

сти (маю на увазі одного жида), які подібними витуками, як: „Ану, люди! Цукерня варшавске“ просто профанували наше свято.

Щож до самого свята, то Т-во ім. М. Шашкевича повинно було подбати, щоб і сама його програма не представлялася надто вбого. Думаю, що при доложенні невеликих старань можна було підготовити навіть відповідний концерт. Культ М. Шашкевича поширюється між народом з року на рік, чого доказом, що навіть у робочий час жнив селяни резигнують з недільного відпочинку, а спішаться на гору, щоб віддати нашому Будителеві належну пошану. Здається мені отже, що на концерт для вшанування памяти М. Шашкевича вдалосяб зорганізувати і вишколити хоч два-три хори в поблизьких селах, які виступилиб на святі з народніми піснями, а то й легшими композиціями наших композиторів. Навіть орхестра, яка й цього разу грала підчас свята, моглаб заповнити одну точку концерту. Не важко булоб найти серед старшого громадянства і студентства Золочева відповідних людей, що приготовилиб коротку, але змістову промову й обширніший реферат про життя, діяльність і значіння М. Шашкевича, що разом взяте творилоб цілком відповідну для свята програму. Для виконання програми яквано булоб постаратися про спеціяльне підвищення, щоб люди не товпилися, могли все бачити.

Поза програмою моглиб бути відчитані евентуально привіти, що наспіли на свято; при цьому слід зазначити, що оклики на честь прибувших на свято в роді „славно“, „сила“, „праця“, як це мало місце цього разу, є злишні, бо вони знова надають святові характеру якогось припадкового мітінгу.

Цих кілька заміток на маргінесі Маркіянового свята нехай ніхто не візьме за вияв якоїсь критикоманії. Для мене, як націоналіста, національне свято, а таким являється й Маркіянове свято, є дорожче над усе і тому я хотів би, щоб воно представлялося якнайкраще. Лиш ця одна обставина спонукала мене написати повищі рядки.

Володимир Постригач.

НОВИНКИ

— **Телеф. 2-11. Піскова 22 „Власна Хата“ Фотограф Лев Янушевич.** 1545 94—?

— **Черче.** Дирекція Мінерального Живця Черче подає до відома, що від дня 20. серпня починається третій сезон, в якому ціни купелів та удержання знижені. III-ий сезон триває до кінця вересня. 258 1-3

— **Новий акт саботажу.** Під таким заголовком „Ґазета Львовска“ помістила новинку, що слідчий уряд поліції у Львові повідомлено про новий акт саботажу на терені сокальського повіту. А саме, передучора вечором у Бишові, пов. Сокаль, підпалено шопу, в якій було 700 кіп пшениці власника дібр Юліяна Тарровського. Шкода виносить 36.000 золотих. Хто підпалив збіжа невідомо, невідомо також на якій підставі „Ґазета Львовска“ твердить, що це новий акт саботажу.

— **З музичного Інституту ім. М. Лисенка.** Повідомляю отсею дорогою, що правом прилюдности (зокрема правом звороту оплат за дітей державних урядовців) наділило Міністерство В. Р. і О. П. на цей рік усі філії В. Музичного Інституту ім. Лисенка, значить (крім досі наділених) також філіяльні школи в Тернополі, Коломиї і Яворові. Прошу негайно Вп. управителів дотичних філій порозумітися зі мною у справі оголошення вписів і деяких формальностей, звязаних із правом прилюдности. — Д-р Ст. Людкевич.

— **Великий Львів.** Зі Знесіння інформують нас, що на день 20. ц. м. визначено засідання комісії для передачі майна знесіської громади спільній громаді Львова. Засідання відбудеться при участи представників воєвідства, а до комісії входить двох українців, П. Лузь й А. Добрянський, двох жидів і двох поляків.

— **Напади на вулицях Львова.** На днях пізним вечором вертав Агатон Добрянський вул. Жовківською на Знесіння. На нього напав якийсь невідомий тип, що вискочив із брами камениці і домагався дати йому гроші на готель, при чому погрожував Агатонові Добрянському. Добрянський зумів оборонитись й прогнати напасника, а коли стрінув поліціянта ч. 485 і просив його шукати напасника, поліціянт заявив: „я по україньску не розумєм!“ і залишився далі сидіти в будці. Чи справді львівська поліція не розуміє по українськи?

— **Кріваве драма на Богданівці.** Дня 13. ц. м. на Богданівці під Львовом 28-літній судовий екзекутор Осип Слівінський посварився із своєю 32-літньою жінкою Михаліною. Сварка закінчилась трагічно: Михаліна вихопила із шуфляди револьвер і стрілила чоловікові в чоло, а потім сама закінчила життя самовбивством. Слівінський ще встиг крикнути: „Лілі, що ти вчинила?“ і впав непритомний. Лікарі мають надію, що він житиме. Всі сусіди твердять, що Осип Слівінський любив жінку, дбав про неї і в загалі був чесною людиною та що жінка вчинила це в приступі нервового розстрою.

— **Кріваве весілля.** В селі Хижівці, рудецького повіту, на весіллю побились парубки і ножами вбили 18-літнього Федька Лопатчака. Поліція шукає виновника вбивства.

— **Найлекший спосіб позбутись плоду.** Гринько Климейко з Молошковець, яворівського повіту, любив дівчину Марію Угач і тому, що любов була не дуже плятонічна, Марія в плачем призналась раз Гринькові, що незабаром він буде батьком дитини. Гринько Климейко належав до людей, які не люблять брати на себе відповідальність за свої гріхи і сказав, що Марія мусить позбутись плоду за всяку ціну, бо він не хоче мати клопоту з дитиною та думає женитись з іншою. Коли Марія Угач не вміла найти способу вийти з трудної ситуації і рішилась таки статя матірю, Гринько Климейко взяв на себе ролю лікаря ґінекольоґа: він викликав вечором свою Марійку з хати, гримнув її дрючком по животі, щоби вона позбулась вагітности. Але виявилось, що така радикальна рецепта на усунення плоду дає погані наслідки: Марія Угач мала передчасний порід і вмерла при породах, а оригінального ґінекольоґа арештовано.

— **Кіплінґ перед судом.** Податковий уряд у Вашинґтоні потягнув Редіярда Кіплінґа до судової відповідальности за те, що він не заплатив податків від приходів зі своїх творів, виданих в американських видавництвах. Лявреат Нобля, письменник світової слави матиме судову розправу.

— **Велика пожежа в Городенщині.** Пишуть нам, що 6. ц. м. вибухла грізна пожежа в с. Вербовець, пов. Городенка, що знищила 41 господарств. Пожежа зачалася від будинків артиста Михайла Голинського, а що був сильний вітер, то вогонь перекинувся на ближчих і дальших сусідів. Пожежа була така грізна, що, не зважаючи на приїзд 9 пожежних сторож (навіть з Коломиї), не вдалося нічого врятувати і 41 господарів лишилося не тільки без даху над головою, але навіть без цьогорічного збору, що був уже звезений до села. Крім хат і цілих будинків та збіжа, згоріло також багато худоби, дробу, господарський інвентар і т. д.

— **Папа таки хорий.** Віденська преса подає з Риму, що стан здоровля папи погіршився. Лікарі не можуть оперувати його, тому, що папа хорий на цукрицю, а ця недуга утруднює операцію простати. Коли архітекти предложили папі розглянути пляни розбудови одного костела, папа відповів, що цю роботу виконає вже його наслідник, на якого вже не довго чекати.

— **Бандитизм у Румунії.** В одному румунському селі ватага бандитів напала на 90 селян і випровадивши їх до ліса, привязала всіх до дерев та ограбила. Привязані селяни мучились на деревах кілька годин доки перехожі особи не почули їх крику й не відвязали від дерев. Бандити зникли без сліду.

— **Бунт вязнів у Познані.** У познанській вязниці вибух бунт, у якому взяло участь майже 500 вязнів. Вязні, невдоволені харчами, почали кричати, вибивати вікна, ломати вязничні лавки та постелі. У келії явився представник прокуратури і вязні заявили, що вони голодують. Прийшла поліція і перевела 40 вязнів із судових вязниць до поліційних арештів, а коли і це не помогло, спроваджено пожежну сторожу, яка сикавкою вливала воду на голови вязнів через вибиті вікна і втихомирила вязнів. В цій справі ведеться слідство.

— **Сержанти джентельмени.** У поїзді, що їхав з Люблина їхало двох сержантів і вчителька. Сержант Владислав Стольський із 2. баталіону КОП почав залицятись до вчительки в дуже грубий спосіб, а обурена вчителька Н. запротестувала проти цього. Пяний сержант вдарив учительку так, що вона залилась кровю. На стації списано протокол і сержант буде потягнений до відповідальности.

— **Ґрета Ґарбо.** Одна з найбільших фільмових артисток Ґрета Ґарбо видала недавно свій щоденник-памятник, у якому пише: „Я родилась на передмістю Стокгольму, в сімї бідних реміснииків. Тепер мені 25 літ від роду. Найбільше люблю свободу і самоту. Малою дитиною я втікала до старого передміського саду-пустаря і там мріяла про чарівний, казковий світ, в реальність якого я вірила. Цей мій світ уяви, то одиноке в імя чого я живу. Я зробила велику карієру, але не наблизилась до здійснення своїх мрій. Задумчивою й одинокою лишилась я, коли полюбила вперше в житті, полюбила енерґічного, життерадісного чоловіка. (Це був артист Джон Джільберт). Між мною і любим чоловіком був завеликий контраст: Він — людина вогонь, його натхненням були черкеска, лізгінка, джигатівка. Найкраще він почував себе в ролі кавалериста російського гвардійського полку. Мене в Голівулі називають ледяним полумям. Правильніше назвалиб мене північним світлом. Я не гарна, в мені нема нічого, що характеристичне для кінових зірок. Я щаслива на екрані, але нещаслива в моїм особистім життю: Мій любовник любив мене, а вженився із іншою і мені лишилась тільки фільмова лябораторія. Я ненавиджу блиску життя кінових артистів, а люблю самоту і мій фантастичний світ мрії. Мене ніхто не розуміє, а найменше режисери, які дають мені грати ролі жінок-демонів, яких я в житті ненавиджу. Мені більше подобаються ролі ніжних, люблячих і щасливих жінок“.

— **Дочка Распутіна про свого батька.** На еміґрації живе дочка „чорного духа Росії“ Марія Распутін. Щоби рятувати добру память свого батька, вона часто публікувала в пресі статті, в яких доказувала, що все це, що пишуть і говорять про Распутіна є твором фантазії та сплетень на царському дворі. Недавно Марія Распутін видала окрему книжку: „Роман мого життя“, в якому між іншим описує як вбито її батька: Князь Юсупов запросив Распутіна до своєї палати в гості і подав йому якусь страву, в якій була отрута. Распутін зїв, але тому, що був дуже сильний і здоровий, він навіть не відчув отрути і бавився весело далі та просив Юсупова грати на мандоліні. Тоді Юсупув подав йому вино мадейра, яке також було затроєне. Распутін випив, але не вмер, а тільки почав нарікати, що почуває себе погано і мусить іти до дому. Коли Распутін сходив по сходах, Юсупув стріляв тричі з револьвера, але хибив, чи поранив „чорного духа“ тільки легко і Распутін почав утікати. Тоді упав четвертий стріл. Распутін схилився на землю і сконав. Збіглось кілька осіб, але помічник Юсупува Пуришкевич наказав їм мовчати: „Знаєте, я є посол до думи Пуришкевич. Ми вбили цю канелію Распутіна і як ви добрі патріоти, то мовчіть!“ Труп Распутіна взяли на авто, вивезли над Неву і вкинули в полонку. „Чорний дух Росії“ поплив під лід. Марія Распутін представляє свого батька як добру і чесну людину, як великого патріота і вірного приятеля царської родини та жертву революційного безголовя.

— **Поличник на сцені.** Дістати по лиці, це, звичайно, дуже неприємна річ, а вже тим більше прикро дістати поличник на сцені перед тисячами глядачів. А буває і таке: Артистка американського театру в Ню Йорку, панна Муріеля Кіркленд кілька раз скаржилася директорові театру, що її партнер Туліо Ґармінаті, граючи з нею на сцені любовні ролі, позволяє собі на деякі чулости, які не є для виконання ролі дуже конечні. Артист Ґармінаті, не брав собі упімнень дирекції до серця і граючи пєсу „Безоглядна чесність“, хотів як найбільше використати деякі любовні сцени і цілуючи артистку Кіркле́ндову, переступав не тільки межі вимагань автора й режисера, але й приличности. Зденервована й ображена артистка, не чекаючи навіть на закінчення дії, виміряла підчас тої „любовної сцени“ зухвалому артистові поличник і вийшла за куліси. Виставу перервано, а коли знову піднялась занавіса, то ролю Тулія Ґармінаті вже грав інший артиста.

— **Права японської жінки.** Японський парлямент ухвалив закон, згідно з яким жінки в 35. році життя вважаються повнолітними і мають право брати участь у виборах та займати посади в державних урядах. Японська преса пише, що жінки не хочуть користати з цих здобутих прав, бо жадна не хоче признатись, що вже має 35 літ. Особливо незамужні зовсім не користають із закону, за який так важко боролись японські феміністки.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 14. ц. м. масло експортове 4·50 зол.; десерове 4·40 зол.; літра молока 25 сотиків; літра сметани 1·30 зол.; копа яєць 6·20 зол.

З судової салі.

Скасування Найвищим Судом кари за участь в Листопадовім Святі.

В Довжанці — повіт Тернопіль — відбулося листопадове свято в честь поляглих борців в той спосіб, що в дні 1-го листопада 1929 р. відправлено в церкві богослуження з панахидою, а в дні 3-ого листопада посвячено хрест на цвинтарі на могилі похороненого там стрільця УГА.

Поліція зробила донесення проти пароха о. Володимира Гірки і 12-ох хлопців та 4-ох дівчат, що вони допустилися образи держави тим, що з

дні 3. XI. 1929 в часі посвячення могили і хреста о. Гіркою на гробі українського стрільця на цвинтарі в Довжанці виступили демонстраційно, принісши на цвинтар вінець з кільчастого дроту й умістивши в середині того вінця український герб (тризуб), який прибили до хреста на могилі. Образа польської держави й польського народу мала полягати на тому, що такі події, як посвячення могил, хрестів і прикрашування їх українським гербом, викликують враження, наче б польський нарід находився під „забором українським", тим більше, коли в дні 1. XI. 1929 українці відправляли богослуження в церкві при катафальку удекорованім у шаблі й карабіни с написом „братям за Україну", „побіч якого Евстахій Рудакевич і Теодор Білоус стояли в плащах зильому й червоному". До того на цвинтарі співано політичні пісні, як „засвітчали дівчатонька" і „Ще не вмерла Україна"...

Староство в Тернополі орeченням з дня 18. XII. 1929 ч. II 4036/29 покарало на основі того поліційного донесення о. Володимира Гірку, пароха в Довжанці гривною в сумі 200 зол. або 14-дневним арештом, Евстахія Рудакевича, Теклю Музика і Катерину Бурбела 7-дневним арештом без заміни на гроші, а Теодора Білоуса с. Костя, Михайла Полигача, Миколу Маркізу, Михайла Васильнова, Павла Мицишина с. Стефана, Петра Гуляра с. Анастазії, Михайлину Мельник д. Івана, Катерину Малимін д. Марка, Сидора Константинюка с. Теодора, Миколу Горішного с. Теодора, Стефана Маркізу с. Антона, Миколу Дзюбатого с. Вінцентого і Володимира Білоуса с. Семка 14-дневним арештом без заміни на гроші за провину з § II. цікарського патенту з 1854 р."

Засуджені не приняли засуду і відкликалися до Окружного Суду в Тернополі. В тій справі відбулися дві розправи дня 8. II. і 14. III. Судив окр. суддя Юзеф Мешковський, який видав ось-такий вирок:

Засудив о. Володимира Гірку на гривну в сумі 200 зол. або 10 днів арешту, а Теодора Білоуса с. Костя і Евстахія Рудакевича с. Стефана по 10 зол. або 2 дні арешту за те, що дня 1. листопада 1929 брали чинну участь в антидержавній демонстрації в церкві в Довжанці і то перший (себто о. Гірка) через відправлення молитов при катафальку, удекурованім в шаблі і карабіни з написом „Борцям за Україну"). Напис цей — мовляв — пригадував ворожий виступ українців проти Польщі), а два інші через вартування при катафальку в мундурах, що мали узмисловлювати постаті українських жовнірів, — чим усі три підсудні провинилися з § 11. цісарського патенту з 1854 р. 14 обвинувачених увільнено.

Оборонець пос. д-р Дмитро Ладика, який боронив всіх 17-ох обвинених, заклав проти засуджуючого присуду касацію до Найвищого Суду в Варшаві.

Дня 7. серпня 1930 відбулася касаційна розправа перед Найвищим Судом. Після виводів оборонця і прокуратора при Найвищому Суді, Найвищий Суд *ухилив* присуд тернопільського суду і всіх трьох — себто о. Володимира Гірку, Евстахія Рудакевича і Теодора Білоуса — звільнив від вини і кари. Про мотиви вироку Найвищого Суду напишемо пізніше.

Дописи.

ЛУЦЬК. (Загальні Збори Українбанку в Луцьку). В дні 9. серпня ц. р. відбулися річні загальні збори членів Українського Кооперативного Банку в Луцьку. Це перший раз загальні збори складалися з уповноважених членів Банку (від 10 членів — 1 делеґат). Взяло участь у зборах біля 70 делеґатів, що заступали всі ґміни, навіть найдальші — Кояхівську, Олицьку, Щуринську. Провадив нарадами п. М. Пироженко при участи пп. Г. Білинського, Ф. Олійника та Т. Кушнірука. Справоздання в імени Дирекції Банку за 1929 р. зложив дир. Олекс. Ковалевський. Не зважаючи на господарчу крізу, Українбанк виявив дальший зріст. Напр. власні капітали (пайовий і запасний) збільшилися в порівнанні з 1928 р. на 38%, число членів — на $32\frac{1}{2}$% (на 1. I. 1930 членів було 2.002 особи). Власні фонди становлять на 1. I. 1930 р. 75.248 зол. Враз зі спеціяльним капіталом власні фонди Банку виносять понад 80.000 зол. Кредити банкові становлять 67.038 зол., вклади 135.102 зол. Сальдо уділених позичок становило на 1. I. 1930 р. 243.576 зол. Власні фонди становили $\frac{1}{3}$ частину чужих фондів. Проте господарча скрута відбилася в цей спосіб, що значна кількість членів залягала зі сплатою позичок. Загальні збори уповноважених впровадили кару щодо неакуратних членів. В імени Надзірної Ради зложив контрольне справоздання п. Я. Глущук, пропонуючи затвердження біляясу за 1929 р. та уділення абсолюторії Дирекції. Цей внесок Надзірної Ради прийнято одноголосно. Рівнож ухвалено одноголосно бюджет банку з поправкою п. Островського про признання субвенції в сумі 600 зол. філії „Сільського Господаря". Замість уступаючих 3 членів Надзірної Ради обрано такі особи: А. Глушака, голову Надзірної Ради, В. Островського, голову філії „Сільського Господаря" та В. Козачука, заступника війта Рожиської ґміни. Загальні збори пройшли в спокійній атмосфері, при чому дискусія над кожним питанням переводилася цілком річево. Тому й рішення приймалися одноголосно, хоч поміж делеґатами були люди ріжних політичних переконань. Поновлена Надзірна Рада на своєму засіданні з дня 9. серпня ц. р. рівнож виявила однодушність як у виборі президії, так і обранні члена Дирекції, яким обрано поновно уступаючого Івана Бондарука. Загальні збори Українбанку дали найліпший доказ тому, що коли річевість перемагає „політику", тоді легко знаходиться спільна мова, що виходить лише на добро українській справі. Хочемо вірити, що цю річевість колись здобудуть і загальні збори членів „Просвіти", які застосують засаду „коаліції", що такі добрі дає наслідки в житті Українбанку. При кінці годиться ще зазначити, що Українбанк патронує українській кооперації в Луцькому районі, де повстало з його допомогою понад 50 кооператив першого ступня, переважно споживчих. Доброю є й система відділів, яких має Банк два: в Колках і Рожищах. В цих районах виконано рівнож велику господарчу працю, чого не змоглиб зробити власними силами місцеві чинники за браком людей і грошей. Слушно рівнож зробила Дирекція, коли присвятила лише пару слів славнозвісному процесові, бо він, справді, не мав нічого спільного з діяльністю Банку, а його головні ініціятори, що фабрикували нікчемні брехні на сторінках польської преси, самі нині знаходяться під судом і слідством.

Банковець.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Замкнений.

Малий Міський Театр:
Пятниця, год. 8. веч. „Грім із ясного неба" Кеджинського.
Субота, год. 8. веч. „Грім із ясного неба" Кеджинського.

Кіна.

АПОЛЬО: Анджеліта.
КАСІНО: Симфонія змислів, та біле пекло з Піц Палю.
КОЛЬОСЕИ: Нечинне.
КОПЕРНИК: Пат і Паташон — королі води і невелика банда.
ЛЕВ: З причини відновлення салі й інсталяції звукового апарату кіно зачинене.
МАРУСЕНЬКА: Пат і Паташон — королі води і невелика банда.
ОАЗА: Брати.
ПАЛЯС: Білі тіни.
ПАН: Ніч божевільного і мистець безвичности.
ПАСАЖ: „Дальші пригоди Тажана і звукові додатки.
ПРОМІНЬ: З причини реконструкції замкнено.
СТИЛЕВЕ: Князь жебраком.
ФАТАМОРГАНА: Поворот з неволі.
ХИМЕРА: Кандидатки до розводу.
УТІХА: Розбійник (Род ля Рок) і Пат та Паташон ідуть зайцем.

Програма радіо.

Субота 16. VIII. 1930.

Варшава (1411,7) 16·20 Грамофонові плити. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·55 Концерт скрипака Нуочін. **Лайпціг** (259) 12·10. Радіооркестра. **Льондон** (356,3) 16·30 Радіооркестра і солісти. **Берлін** (418) 14·00 Грамофонові плити. **Стокгольм** (436) 17·30 Грамофонові плити. **Рим** (441) 13·30. Легка музика. **Лянгенберг** (473) 13·05 Концерт. **Прага** (487) 11·15 Радіооркестра. **Мілано** (501) 17·00 Музичні продукції. **Брюссель** (509) 19·00 Грамофонові плити. **Відень** (516,3) 18·45 Веселі пісні (хор). **Рига** (525) 19·03 Веселий вечір. **Мюнхен** (533) 16·06 Концерт. **Будапешт** (550) 19·20 Віденські пісні. **Харків** (1304) 19·00 Концерт оркестри. **Париж** (1725) 16·45 Радіоконцерт.

Неділя 17. VIII. 1930.

Варшава (1411,7) 12.10 Грамофонові плити. **Гельсінгсфорс** (221,4) 9·00 Богослуження. **Льондон** (356,3) 16·30 Концерт. **Берлін** (418) 15·40 Органи. **Стокгольм** (436) 11·00 Богослуження. **Рим** (441) 13·30. Радіоквінтет. **Лянгенберг** (473) 9·00 Богослуження. **Прага** (487) 11·00 Концерт. **Мілано** (501) 16·15 Комедія. **Брюссель**(509) 10·00 Програма для дітей. **Відень** (516,3) 19·10 Скрипкові сонати. **Мюнхен** (533) 15·00 Концерт штр. **Будапешт** (550) 11·15 Греко-кат. богослуження. **Харків** (1304) 19·00. Оркестра. **Париж** (1725) 13·30 Богослуження.

Ширіть наш часопис!

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр „Кооператива" у Львові. Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:

Старий Самбір:
16. VIII. Ревія „Раз та добре".
17. VIII. „Ой, не ходи Грицю".
18. VIII. Меді.

На відкриття сезону театрального 1930/31 в Станиславові приготовлює театр історичну пєсу на 5 дій Старицької-Черняхівської п. з. „Гетьман Дорошенко" і оперетку на 3 дії „Прекрасна Олена". Музика Оффенбаха. 2392

Новий Український Театр дир. П. Карабіневича. 246

Бібрка:
16. VIII. Танок Венери.
17. VIII. Пан Твардовський.

Перемишляни:
18. VIII. Шлях до пекла.
19. VIII. Танок Венери.

Поморяни:
20. VIII. Шлях до пекла.
21. VIII. Танок Венери.

До Т-ру заанґажовані артисти Т-ру Стадника п. Кемпова і Кемпа.

Кандидати на вчителів кооперативних предметів зволять **до 20. ц. м.** подати свій життєпис і відписи свідоцтв на адресу Адміністрації „Діла" **„для кооператора".** 233 2-2

Хвальному Комітетові Допомоги Політичним Вязням за дбайливе піклування нами в часі нашого півчетвертомісячного побуту в стрийській вязниці, складаємо щиру подяку. Степан Охримович, Петро Угера.

На український шпиталь ім. митроп. Шептицького зложив в Адм. „Діла" д-р Данило Сассовер зол. 100.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх, Львів, пл. Марійська ч. 5.** 2468

ДЛЯ РОЗЕМЧОГО СУДУ У ЛЬВОВІ потрібно негайно 3—4 покої в сусідстві вул. Браєрівської або в середмістю. Зголошення до Окружного Суду, Рутовського 13, покій 24. 1—1

ПРИЙМУ двох учеників на помешкання з харчем. Зголошення: Когут, Ринок 3. II. пов. 262 1—3

ПРИЙМУ на станцію панночки, добірний харч, соняшні кімнати. Інж. Пйотровська, Львів, Гофмана 14/I. 1—3

ПРИЙМУ ПАННОЧКИ на станцію. Добрий харч. Запевнена опіка. Фортепян у хаті. На бажання лекції фортепяну. — **Олена Левицька,** Глубока 14/I VIII. сходи. 256 1—2

РУТИНОВАНИЙ адвокатський концепієнт шукає заняття з днем 1. X., згл. 1. XI. ц. р. Зголошення: Poste restante. Д-р К. Третяк, Золочів. 260 1-3

ЗАСТУПНИК НОТАРЯ, старший, шукає часової або постійної посади від 1. вересня. Зголошення до Адміністрації під „Субститут". 255 1-4

ПОШУКУЮ інструктора для сина, найрадше зредукованого вчителя народніх шкіл або абсольвента Учит. Семинарії. Письменні зголошення Уряд парохіяльний **Новосілки гостинні р. Rudki.** 259 1—1

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Поручаємо всілякі тартакові матеріяли, як **смерека — ялиця** так столярські, як і будівельні. **Тартак ЗАРВАНІЦЕРА в Калуші.** 1617 22—?

НАКЛАДНЯ SCHERL у БЕРЛІНІ
поручає слідуючі свої видавництва:
Berliner Lokalanzeiger, Der Tag, Berliner Nachtausgabe, Der Montag, Die Woche, Die Gartenlaube, Filmwelt, Sport im Bild, Scherls Magazin, Allgemeiner Wegweiser, Praktischer Wegweiser.
Адреса всіх видавництв така:
BERLIN SW 68, Zimmerstrasse 35—41.
В переписці треба зазначувати:
Ausland-Abteilung. Місця платности в Польщі: Банк для торговлі та промислу, Познань (чекове конто в ПКО ч. 200.490). Почтове конто у Берліні: **Berlin, N-o 3.111.** 35—7

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг
та лікарської косметики
ординує від 8—10½, 14—18.
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Кріотерапія. Сепаратові почекальні.
ЛЬВІВ, вул. Потоцького ч. 11. I. п.
2522 Телефон 65—87.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів золо... бування й виймання зубів, без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті після найновішої системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. 2—4
244 кв. Тел. 65—73.

За редакцію відповідає Олександер Костик Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.